

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.
Pentru țara noastră, prețul foilor e scăzut la numai
82 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni.
„Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat”
li-se dau gratuit. — In Jugoslavia 40 Dinari.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Foaia Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 2 dollari. Banii se trimit
la dl John I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foli
la Orăștie se dă de știre prin o casă postală.

Calea cea adevărată pentru unirea sufletească.

— Azi la Blaj și la Tebea, — mâine la Mărășești. —

— Din prilejul lui 3/15 Maiu. —

Numai popoarele cari își știu
prețul pe marile lor înalțări și își
știu adăpă tinerimea dela izvoarele
faptelor mari ale acelor, își vor
și și își vor putea sparge drum
larg vieții, printre celelalte popoare!

Neamul nostru românesc și-a
făcut unirea cea mare, pe urma
războiului trecut, în mijloc de o
viașă însuflețită, — care era o
puternică părgăhie de înălțare a lui,
dacă cel chemași și-au să înă viașă
flacăra sfântă a acelei însuflețiri.
Dar, n-au știut-o. Dinpotrivă, câteva
proști politice, au început a cădea
pe sufletele cele pline de însuflețire
curată, ca ploaia cea cu gheață
(grindină) pe sămănăturile tinere,
pe grădina înflorită, ori pe via cu
lăstarii cruzi dar încărcăși de mult
făgăduitori struguri tineri... Ce pa-
gube își face grindina în acele la-
nuri, în acea grădină, în acea via!

Și cam așa s'a petrecut cu noile
înțineri alipite la patria-mamă. A-
tunci îndată după alipire, ele stră-
luciau de floarea bogată și făgă-
duitoare de mult rod, a însuflețirii
lor pentru noua patrie...

Furtunile partidelor politice des-
lănțuite dela București însă, au nă-
vălit asupra înfloritelor înțineri, a-
ducând asupra lor rupele de nor cu
grindină politică, — încât după în-
cetarea furtunii dinții, apoi a celei
de-a doua, minunata floare a însuflețirii
o vedeai (și o mai vezi) că
zăia în tina de pe jos, grădina cu
crengile ciuflecate și rupte, vila cu
lăstarii frinși... O curată jale...

Din această stare, de care nici
un om cuminte nu se poate bucura,
— trebuie să lucrăm ca să ne ri-
dicăm sufletele și să le înălțăm
iar spre cer, spre soare, spre acel
cele care ne vine căldura și viața.

Citeva întâmplări din zilele din
urmă, ne par a fi începutul unei
lucrări de mare folos în direcția
aceste:

3/15 Mai e un prilej de minu-
nată cofundare cu gândul și cu
inima, în povestea cea atât de fru-
moasă a unor clipe din trecutul
nostru românesc de pe aceste pla-
teri: E aducerea omintei de marile
marile bărbăți dela 1848, cari su-
flind nu în cornuri da aramă, ci în

tulnice de brad, — au știut
aduna 40.000 de iobagi și căta-
rari Români pe Câmpia de pe jăr-
mul Târnavet, lângă Blaj, și aci să
lee marea hotărâre că: de azi în-
colo neamul românesc nu vrea să
mai știe de iobăgie, de sclăvie, își
ridică fruntea și vestește cu glas
tunător, să se audă în toată lumea,
că el e popor liber și își cere lo-
cul cuvenit printre celelalte po-
poare ale țării!

Ce frumoase sunt figurile lui
Bărnăușu, și a întregii cete de a-
postoli, în frunte cu Capii celor
două biserici românești, cari prin
adunarea dela Blaj fac această mă-
reașă vește, — dar ce frumoasă
e apoi ceata vitejilor cari, cu
Avram Iancu în frunte, iau arma
în mână și punind tulnicul la gură,
chiamă pe toți volnicii Manșilor A-
puseni și a tuturor pleziurilor ro-
mânești, să și zmulgă libertatea
dorită, răsturnând din tronurile lor
pe tiranii de pân'aci.

A ne cofunda cu gândul și cu
inima în amintirea faptelor bărbă-
ților nostri mari dela 1848, — e o
împrosfărire a puterilor noastre
de viașă, e a pregăti bine viitorul
acestui popor, ajuns la libertate,
dar totuși sclav încă multor rele
și neajunsuri.

A duce îndeosebi tineretul
nostru dela școli și a-l purta pe
dinaintea icoanelor sfinte dela 1848,
e un fapt de înțelepciune în creș-
terea tinerimii neamului.

Iacă pentru ce aflăm, că lucru
de bun preț au făcut, cei ce au
pus la cale prăznuire lui 3/15 Mai
în ăstan mai mare și mai demons-
trativ ca ori-când pân'aci.

A fost îndeosebi cuminte să fie
aduși aci tinerii școlilor noastre fran-
tașe (a Liceelor), nu numai de din-
coace, ci și de dincolo de Carpați.

Intr'adevăr s'au adunat la Blaj
elevii claselor mai înalte, dela 4
Licee din București și 1 Liceu din
Ploiești, cite 20—30 elevi cu 4—5
profesori ai lor, de tot cam 150
elevi și 15 profesori. — Iar din
Ardeal au fost cite 20—30 elevi
și cite 2—4 prof. dela Liceele
din: Cluj, Turda, Târgu-Murăș,
Gherla, Dej, Bala-mare, Sighetul-

Marmașel, Șimleu, Alba Iulia, Deva,
Orăștie, Ibașfalău, — apoi Liceul
de fete din Cluj, Școala nor-
mală de fete (care crește învăș-
toare) din Cluj, — Școalele
medii de fete din Sighișoara, Sân-
mărlin, Turda, Orăștie și Sebeșul-
sășesc, — Școala de Arte și
meserii din Cluj.

Au fost dar de față 18 Licee,
5 Școli medii de fete și alte 5
Școli — afară de numărșii tineri
universitari.

Toți aceștia s'au adăpat în ch'p
minunat, timp de 2 zile, dela iz-
vorul frumoaselor propoveduri de
sănătate sufletească, de lu-
bire de neam până la jert-
firea de sine!, — cari se des-
prind și curg ca izvoare curate din
tot ce acei sfinți și neamului au
grăit și au sfătuit în viața lor și
prin moartea lor!

La Tebea!

— Dar pentru că clădirea su-
fletelor tinerimii de care se leagă
toate bunele nădejdi ale neamului
nostru, să fie deplină, — după în-
chinarea la umbrele mărețe ale
apostolilor dela Blaj, — tineri-
imea trebuie dusă la locul care
ne vorbește atât de minunat și miș-
cător despre mucenicii mișcărilor
de zmulgere a libertății acestui
neam: la Tebea! Aci doarme su-
fletul mișcărilor mărețe ce a urmat
după adunarea dela Blaj, Avram
Iancu, prea curatul mucenic al a-
celor zbateri ale poporului nostru.
Și el doarme la umbra ce l'o dau
crengile măreșului Goron alui Ho-
rea... A merge și a vedea locurile
pe care le-au călcat și le au sfințit
cu pașii lor aceșii bărbăți mari ai
trecutului nostru, — e a desăvârși
aceea ce am dorit să sădăm nobil
și bun în sufletele tinerimii no-
stre.

Și socotim că e un bun în-
ceput, un bun semn pentru viitor,
că îndată după adunarea dela 15
Mai la Blaj, azi, Joi în 25 Mai, e
o adunare, nu așa de măreașă ca
cea dela Blaj, dar totuși desul de
mare, la care e dusă nu numai ti-
nerimea liceului și a celorlalte școli
românești din Brad, ci e dusă mul-
țimea de muncitori dela fe-
lurile întreprinderi din acel înț,
cari muncitori, în loc să se lee
după steaua falsă a internaționa-
lilor (celor ce se lăpădă de ori-ce
neam), se adună în Sădca Națională,
și fac un dropel național, îl sfin-
țesc la sfânta biserică și apoi merg

să-l închine la Mormântul lui
Iancu, luind suflet din sufletul a-
celui sfânt erou!

Cele două puncte: Blajul și
Tebea, trebuie să ne fie locurile
de închinare a noastre, la care să
vie nu numai tinerii nostri de din-
coace de Carpați, ci și cel de din-
colo de Carpați, până și din Ba-
sarabia și Bucovina, cari să dea
prilej sufletului lor a se îmbrățișa
cu sufletul nostru, a aprinde și el
lumină din candelile sfinte ce ard
în aceste locuri peste trupuri sfinte
ale noastre.

Spre locurile sfinte a lor.

Dar îndată apoi trebuie să se
pornească valul înapoi: Precum
cele 5 Licee de peste Carpați ne au
dat pilda luminată a frașilor lor, ve-
nind la noi, — așa trebuie să por-
nească dela noi valuri de pere-
grini (călători cu simșiri evlavi-
oase) spre locurile, cari, cred că
nu zic vorba prea mare, covârșesc
pe ale noastre prin sfințenia și
mărima jertfei lor: Mărăștii, Mă-
rășeștii, Valea Oituzului, Jiul...

Frașii nostri din vechiul Regat
venind la locurile noastre sfinte,
și altoesc în sufletul lor ceva din
sufletul nostru, — noi să mergem
la locurile sfinte ale lor, ca să al-
toim și noi ceva pe sufletul nostru
din sufletul eroic al lor!, — iată
calea adevăratei uniri sufletești!

Dacă noi cei mai în vîrstă, cu
sufletele arse, copleșite, înăcrite
oarecum, de vîile lupte politice,
— ne știm uită încrunțași unii la
alșii, să pregătim macar pe fiii no-
ștri, ca să se uite senini și cu inima
plină de dragoste la frașii lor! Și
macar sufletele lor să se îmbrăți-
șeze așa, cum ale noastre par'că
— nu se mai pot...

Liga Românească a Timișoarei.

Dahul pacnic, îndelungărb-
darea, cu care stăpânirea romă-
nească a crezut că e bine să se
poarte față de popoarele străine
rămase printre noi, — a făcut pe
aceste popoare să creadă, că au
dreptul a pași ca stat în stat în
această Românie Mare, dar Ro-
mânia Slabă (după părerea lor).

Îndeosebi s'a băgat asta de
semn în orașul Timișoara. Deși
de 4 ani acum în România, tribu-
nalul acestui oraș și judecătoria,
nu lucrau decât tot în limbă un-

gurească! Advocații își înaintau scrisorile tot în limba ungurească!

Născute cu vreo 2 săptămâni, ministrul de Justiție (peste judecătorii) mergând pe la Timișoara și aflând această stare de lucruri, a dat îndată poruncă aspră, că mai mult tribunalul și judecătoria, să nu folosească altă limbă, decât pe cea românească! Nu se poate suferi, ca și după 4 ani, advocații să scrie tot ungurește, judecătorii să judece tot ungurește, — sub cuvânt că nu știu românește. Au avut timp să învețe. Să fi învățat!

Uf! Asta a burzului odată toate inimile „patriotice” maghiare din Timișoara. S'au ridicat advocații unguri și, înțelegând cu judecătorii unguri, au ridicat protest (glas împotriva) la această măsură a Ministrului român de Justiție!

Ei au conchemat o adunare a tuturor advocaților din Timișoara (și s'au mulțumit acolo), — ca să chibzuiescă, să înainteze cerere de aminare, că a fost vreme prea puțină, că în alte țări se lasă răgaz până în 10 ani pentru așa o schimbare mare, ca înlocuirea unei limbi cu alta. În adunare au început a vorbi tot ungurește, și a se aprinde împotriva limbii românești.

Atunci advocații români s'au ridicat și au protestat cu tărie împotriva adunării și a folosirii de nou a limbii maghiare, ca și cum asta ar fi oficioasă pentru advocații! S'au iscat o furtună cum se cade. S'au pornit un război între apărătorii limbii românești și a celei ungurești.

Urmarea a fost, că Românii din Timișoara și-au deschis ochii și văd azi, căul cel mare al desbinării lor în partide politice, — și frunțașul între frunțași *Emanuil Ungureanu*, a chemat pe Românii timișoreni la stringerea rîndurilor, pentru apărarea drepturilor românești în această cetate prea plină de streini, — cari încă ei se dau de către pădure și atacă pe Români și limba lor!..

Dămineca trecută a avut loc într-o întrunire a frunțașilor români de acolo, cari, după cumpănirea lucrului din toate punctele de vedere, au hotărât înființarea unei „Ligi Românești” (întovărire de apărare), pentru a duce o luptă vrednică împotriva celor ce și acum cutează a se ridica împotriva neamului și limbii noastre! S'au ales un Comitet de 7 inși, în frunte cu *Em. Ungureanu*, care să pregătească lucrurile mai departe, iar Dămineca viitoare (28 Mai) se întrunesc în a doua adunare, care să facă pașii mai departe, să leze nouă hotărâri.

E bine așa. Acesta este, și trebuia să fie dintru început!, singurul front asupra cărui să se îndrepteze toată lucrarea noastră, toate puterile noastre, — nu fronturi noi între noi!..

Liga Românească Timișoreană s'a născut la vreme, pentru ca să deschidă ochii multor Români, arătându-le că ce lucru mare și greu,

avem noi, decă vrem să vedem aici o adevărată țară românească!

Să dăm mâna cu mâna toți cei cu inimă română, ca să plecăm capetele irușilor noștri potrivnicilor de ieri și de azi, — și să înțărăm, pas de pas, fiecare petec de pământ sub picioarele noastre.

Cu crucea și cu vorba românească — prin Seculme.

Mica „mare ungurească” din Ardeal, Seculmea, începuse, în apuzele vremii, să fie pentru neamul nostru din acele părți, o mare toțuși primejdioasă: ea începuse să înace pe Românii aruncații de soarte în acel colț de țară.

S'a dovedit asta și zilele trecute. Înalt Prea Sfințita Sa Metropolitul N. Bălan dela Sibiu, după frumoasele sărbări ale sfințirii bisericii din Târgu-Marș, — a mers să și cerceteze pe credincioșii săi de prin satele perdute în Săculme.

— A cercetat comuna *Chichiș* (în Treiscaune), unde, la mijlocul satului a fost întâmpinat cu poartă de verdeață, salutată de primărie. De aci a mers la biserică, a slujit și a ținut o predică, firește în limba românească. Dar poporul credincios de acolo, aproape înghițit de marea maghiară, nu mai știe românește!.. De aceea predică preasfințitului Arhiepiscop, a trebuit să le fie tilcultă oamenilor, pe limba maghiară, lucru pe care l'a făcut Țesosorul Triteanu. Poporul a lăcrămat înțelegând frumoase povești ce i le-a dat Arhiepiscopul, a cărui limbă ei, sărmanii, nu o mai înțeleg.

Dar vor înțelege-o în curând! Se vor lua toate măsurile, ca tineretul să știe bine românește, ba și cel crescut și bătrânii cari au dorință, — să poată învăța!

Fitudule biserică foarte slabă, bunui Arhiepiscop, în loc să le leze bani pentru cheltuielile țeserii la ei, le-a dat dela sine 500 Lei ca început de ajutor, ca să și reprezente biserică, — până îl o ajuta Dumnezeu și noua stăpânire românească, să și zidească una nouă. Îndată deputatul *Iteanu* a dat și el 500 Lei, iar cantorul *Mirică* 1000 Lei.

— De suferințe cumplite s'au plins bietii oameni aci. Ei au povestit Metropolitului lor cum au fost chinuși în 1916 de fostul „solgăbrău” *Gabor*, care l'a provocat să și lapede legea aceea „valahă” și să treacă la reformași, că de nu, îl se iau toate averile și vor fi trimiși în Gallia!.. Ei însă s'au împotriviți. Au spus că el ungurește vorbesc, dar sunt de „legea românească”!.. Dar nu s'a ținut samă de voința lor și de alipirea la legea străbună: *Li s'a închis biserică* și au fost vestiți că de azi încolo ei sunt „reformași” și se țin de biserică ungurească!.. De 5 ani nu mai au preot. Să roagă să li se trimită de grabă unul vrednic. *Li s'a promis* (făgădui!).

Toți se bucurau că s'au schim-

bat vremile. Cei cari, de frică, se lăsară trecuți la reformași, s'au întors acum înapoi, iar cei pușini ce mai stau rădăciți, se vor întoarce și ei.

— În *Ozun* tot așa a trebuit să fie tălculită vorbirea I. Preasfințitelui Sale în ungurește, căci altfel credincioșii nu ar fi înțeles-o.

— La *Lisnău*, tot așa. În *Bicfalău* e tot așa, credincioșii nu mai știu românește, deși în legea strămoșască.

— Cei din *Bacileac*, din *Do-bârlău*, *Marcos* și *Telțu*, comune pe cari pe toate le-a cercetat I. P. S. Metropolit Bălan, știu și românește, aci n'a fost nevoie de tilcultura predicii.

Peste tot locul Arhiepiscopul român a fost primit cu multă bucurie de credincioșii săi, cari văd că „s'a întors roata” și că de aci încolo valurile sirefne nu mai sunt primejdioase pentru ei, neamul româneac va spori și se va întări și aci, — cu alii mai carind, cu cît Arhiepiscopii noștri își vor face meritu datorită a mai trece pela ei cu sfința cruce și cu stesgal fărmeat al limbii românești.

Statul, înțelegând înasămănătatea acestui mișcări, va ajuta și el din răspuneri lucrarea bisericii și a școlii, ca și prin slujbași bine aleși trimiși acolo.

Așa să fie.

Clupe frumoase la Blaj.

— De 3/15 Maiu. —

S'au adunat de data asta la 3/15 Maiu la Blaj ca la 10.000 de Români, bătrâni și tineri, — mai au les mult tineret.

Dela București, afară de numeroși ziariști, dornici a vedea o sărbătoare națională în Ardeal, pe care s'o descrie cu măiestrie pentru celtorii lor, — a venit și d. Ministru al Cultelor (bisericilor) *Constantin Banu*, apoi vreo 20 profesori din București și Ploiești.

În fruntea celor ce leau parte peste tot locul la sărbări, erau doi arhiepiscopii: Metropolitul *Vasile Suciu* și noul Episcop al Lugojului *Dr. Niculescu*, — apoi 5 profesori dela Universitatea din Cluj, *Dr. Alexandru Vaida*, câșiva deputați și mulți oliași.

— La masa dată de profesorii din Blaj întru cinstea soșilor lor profesorii oaspeți, Metropolitul a ținut o vorbire cu privire în trecutului școlilor din Blaj, a căror slujitori însufleșiți sunt profesorii, la a căror masă se află, — și a arătat, că aceste școli, deschise la 1754 au dat neamului 70.000 de cărturari! Atâta tineri au trecut prin ele până azi, înarmându-se cu știință pentru luptă vieții și pentru a fi luminați în mijlocul poporului.

Di Ministru Banu a rostit o vorbire în care fericește Blajul pentru prețioasele așezăminte culturale ce are și spune că a venit să se închine în fața mormintelor, din a-

dâncul cărora se înalță glesurile celor cari au călăuzit un neam pe calea dezvoltării și înălțării lui. Guvernul M. S. Regelui înțelege și prețuește stăruirile și jertfele făcute în trecut și va și face ce e de lipsă, pentruca binele neamului și al bisericii, să fie slujit și în viitor aici, fără întrerupere.

— La liturgia sărbătorească din ziua sărbătorii, Metropolitul vorbind în biserică, a îndemnat tinerimea cea numeroasă de față, — „să și aducă aminte de marii înalțași a căror pomenire o sărbătorească, și să le păstreze credința!”

— După sfânta slujbă, lumea a pornit în uriaș convoiu (riu de oameni) spre Câmpul Libertății. În fruntea convoiului mergea o ceată de 15 călăreți îmbrăcați și înarmați ca la 1848, închipuțad pe *Avram Iancu* și *Buteanu*, cari au venit la adunare în mijlocul „lăncarilor” lor.

— La *Piatra Libertății* au vorbit dñii *Dr. I. Coltor*, profesor, fost deputat, *Ministru Banu*, *Mihal Popovici* fost Ministru, *Marin Ștefănescu*, profesor universitar în Cluj, și *Victor Pop*, — acest din urmă reînviind părți alese din vorbirea lui *Bănuț* dela 1848. Di Ministru Banu a înființat 2 premii, unui de 5000 Lei pentru cel mai bun cleric dela seminarul din Blaj, și un obiect de artă, ce se va dărui an de an unui elev al școlilor din Blaj care se va ozebi în jurul sărbătorii de de 3/15 Maiu. În vorbirea sa di Ministru a îndemnat tinerimea să vină an de an la Blaj, ca la Ierusalimul reînvierii noastre naționale.

— La masa dată în Mitropolie, după sărbare, Metropolitul *Suciu* a arătat că biserică dorește să aibă și în viitor cuvintul hotărîtor asupra învățământului, asupra școlii. (Asta fiindcă să știe că guvernul năzuește a prefăce școlile confessionale, ale bisericilor, în școli de stat). Di Ministru Banu spune că așa va și fi, — și arată că e fericit, că după cele ce a știut despre Blaj din scris și auzite, a putut trăi două atât de frumoase zile în acest orașel.

— Concertul dat seara de tinerimea dela școlile din Blaj, a fost foarte bine reușit și a însuflețit lumea prin producțiile arătate. Metropolitul *Suciu*, încântat și de această reușită, care face cinste școlilor, s'a ridicat după concert și a vorbit lumii adunate, spunînd, printre altele, că pentru susținerea școlilor Blajului, nu va cruța nici o jertfă, fiind gata să și tragă și dela gură, iar dacă lipsa va cere, o să umble cu talerul din colibă în colibă, pentru a strânge suma de lipsă!..

Asta era o vestire guvernului, care are de gînd a face deosebire între școlile confessionale (ale bisericilor) și școlile statului, pe aceste din urmă înzestrându-le cu de toate, pe celelalte lăsându-le în grija bisericilor sau ajutându-le numai mai puțin.

Di Ministru Banu, a răspuns iz-

dată, că Președintele Metropolit trebuie să ajungă dela s'ne gândul, că până ce la conducerea țării se află suflete românești, ar putea ajunge să cerșească pentru a susține școlile Blajului. Ori ce guvern va ști cum să le ajute.

Așa s'a sărbătorit 3/15 (acum 16) Mai în anul acesta la Blaj, cu vorbiri frumoase, cu plănuri cumini pentru viitor, cu făgăduinși binefăcătoare, — cu înălțare de suflete, pe care am dori s'o simțim cât mai des din tot ce se vorbește, din ce se scrie și din ce se face, în treburile neamului și a țării acestela!

NOUTĂȚI

Boala Princesei Elisabeta e încă tot grea, foarte grea. În timpul boalei întâi de tifus, sângele a dus cu sine un picurel de puroiu și l'a scăpat acățat în plămâna bolnavei. Pe când era trecut tifusul încolo în trup, picurelul de puroiu a copt în plămână. A crescut și a făcut un focar de coptură! A trebuit ca bolnavei să i se facă o tăietură în pept până la plămână, ca să i stoarcă puroiul de acolo. Atunci boala îi era grea, hotărâse cu moartea!... După taiere (operație) i s'a ușurat. Când fugișoraii săi părinți, Măiestrile lor Regele și Regina au sosit lângă patul bolnavei, ea, care se vede că le murea de dor și nu putea dormi deloc, după ce și-a văzut părinții și a vorbit cu ei, s'a liniștit și doctorii au vestit cu bucurie mare că — a putut dormi un cîș și jumătate liniștită...

Peste câteva zile iar a început a-i fi rău; al doilea focar de puroiu i s'a format în alt loc în plămână. Doctorii își perduseră nădejdea. Dar cu nespusă grijă, de față fiind și foarte luminatul doctor de Carte dela București, i-au făcut o nouă tăietură, curățind și acest focar, — și de atunci doctorii iar au prins nădejde și cred că marea bolnavă ar fi trecut peste primejdie și de aci încolo se va face bine.

E o boală atât de grea de care suferă Princesa Elisabeta, că din o mie de bolnavi dacă scapă unul! De-o va scăpa Dumnezeu, — precum se roagă două popoare pentru dânsa, — apoi e un mare cuvânt de laudă pentru doctorii ce o îngrijesc.

Tatăl Princesei a trecut prin aceeași boală și tot așa hotărâse cu moartea și tot cam la vârstă asta, la 28 ani, pe când era tânăr Principe de Coroană. Era frumos ca un chip, precum era și prea frumoasa Princesă Elisabeta, — dar din morb a rămas mai ofilit, cum e până azi...

10 Maiu la Orăștie a fost sărbătorit în chip vrednic de însemnătate zilei, — pe cât e cu putință într'un orașel ca al nostru.

De dimineața școlile adunându-și elevii lor li-au vorbit despre însemnătatea zilei, apoi au mers cu toții la biserică gr-or. unde s'a făcut rugăciunea sărbătorească.

După ieșirea dela biserică, a urmat defilarea școlilor și a armatei. Încă din precină, soldații clădiseră o tribună publică pe Calea Mihail-Viteazul, în care au luat loc persoanele invitate de dl Comandant al Brigăzii Colonel Constantinescu. În fața tribunei s'a așezat dl Colonel Constantinescu, având la stînga

sa pe dl primar Herlea, și a primit defilarea. Au trecut în pas voinicesc, pe marșul muziceii, școala primară de băieți, băieții mai măricei dela Orșelinaț, Școala primară de Stat, Școala medie de fete în frumoase costume naționale, echipa (cața) de Cercetași și Liceul, — apoi a urmat defilarea trupelor, în frunte cu grupa ofițerilor fără trupă, în ținută neeseceptionabilă.

Seara a fost conduit cu lampioane și muzică pe străzile principale ale orașului, iar sara a armat:

Producție festivă, arangeată de școlile românești din loc. Producția s'a deschis prin cântarea „Imnului Regal”, cor mixt de elevi. Au urmat „Cuvântul sărbătoreț” al Directorului Liceului, dl Aron Demian, plin de avânt și găsind multe note originale pentru a arăta însemnătatea strălucitoare a acestei zile, care poartă în jurul său un întreg colan de petri nestemate din istoria neamului nostru; — un cor de orfani a cântat, sub conducerea unui frățior mai mare al lor: „Într'o zi de 10 Maiu” de G. Coșbuc; a urmat „Doina Ciobanului”, cântat de o orchestră stînd din elevi ai Liceului, cari au dovedit nu numai zel și pricepere muzicală, ci și aceea, că dirigentul lor, dl prof. de muzică Părușu, muncește serios și real și ajunge a avea succese foarte frumoase cu tinerii săi elsvi. S'a jucat o piesă teatrală, apoi elevele Claudia Dumitru și Aurelia Cărpinișan au cântat draguț la pian o piesă pentru 4 mâini, și corul a încheiat cu puternicul „Marșul lui Mihai”. A urmat joc vesel.

Suntem foarte recunoscători dlui Colonel Constantinescu și corpului profesoral dela școlile noastre din loc, pentru buna grijă ce au purtat, ca însemnata zi să fie prăznuită și la noi în chip cât mai vrednic.

În alte orașe a fost sărbătorit 10 Maiu cu strălucirile pe care acelea pot să i-l imprumute.

Zluta Eroilor se sărbează azi, în ziua înălțării Domnului, în toată țara, prin slujbe dumnezeiești, pentru sufletele celor căzuți în războiu, ori morți pe urma lui, apoi cu ieșire la morminții unde zac eroii îngropați, și prin îngenuchere în fața acelor morminte sfinte.

E frumos și cuminte că se cinstește în acest fel pomenirea celor ce s'au jertfit pentru mărirea țării și fericirea noastră ca neam.

Să o facă toți, totdeauna și peste tot locul, cu toată evlavie și dreaptă prețuire a lor, după vrednicie.

Maiu (Petrecerea de vară) „Reuniónii Meseriașilor români din Orăștie” și de data asta se va ține a doua zi de Rusali, în pădurea „Grigori”, — în caz de timp nefavorabil, pe Dumineca viitoare.

Scăzile dela Geoagiu ale băncii „Ardereana” s'au dat în arîndă pe 3 ani de zile, dlui Ioan I. Branga, fost până de curînd Căpitan de poliție în orașul nostru. D-sa a părăsit slujba aceasta a statului, ca o urmare a alegărilor de deputat. Domnilor dela putere li s'a părut că nu a făcut destul pentru biruința partidului liberal și acum s'a trezit mutat într'un oraș la seculime, dar nu în același grad pe care l'a avut, ci scăzut cu o treaptă ca „șef de birou”. Așa d-sa nu a primit, ci a părăsit slujba, în care altfel se deprinsese și și-o purta cu

pricepere. Și-a ales dar o muncă nouă, o carieră liberă, care nu mai atîrnă de stat, căci se vede că slujbele de stat prea sunt supuse la schimbări, una cu rost, zece fără rost.

Guvernul ar trebui să se gîndească, că tulburînd astfel liniștea slujbașilor țării, numai un părinte ușuratic își va mai crește și îndruma pe fiul său spre cariera de slujbaș al țării...

Din Rusia.

O vestire trimisă Marelui Sfat al Puterilor la Genova.

Conducerea bisericească rusească a trimis la Marele Sfat dela Genova, o vestire, o oglindă a purtării stăpînirii bolșevice cu așezămîntul cel mai prețios ce-l are fiicare popor, cu biserică. Arhiereii ruși au trimis vestirea, nădăjduind a câștiga pe solii statelor adunate acolo, ca să intreie la „puternicii zilei” din Rusia, pentru a i îmblânzi și a i aduce la calea cea bună.

Și iaca ce vestesc Arhiereii ruși despre viața ce o duc ei de când sunt ocărnuți de bolșevici:

„De 4 ani de zile trăim în statul, care spune că a dat cea mai mare libertate (slobozenie de viață) poporului. Această viață în „libertate” n'a împedecat pe ocărnuitorii dela care ne vine libertatea, ca să omoare 28 Episcopi și peste 1000 de preoți. Numele Episcopilor sunt toate cunoscute. Printre ei se află Episcopul Voronei, apoi Episcopul Tihon, care a fost ars într'un căzan; Episcopul Andronic din Perm, cărui i s'au scos ochii. Namăroși preoți au fost răstigniți. Patriarhul Moscovei a fost de mai multe ori aruncat în temniță, apoi lora slobozit. Ori ce procesiuni (ieșiri a credincioșilor la o cruce, la sfințire de holde sau alte mergeri spre închinare) sunt aspru oprite, — tocmai fiindcă e așa mare „libertate” aici. Multe biserici sunt prefăcute

în sale de cinematograf ori de teatru. Relievrile (lucruri sfinte păstrate spre arătare din neam în neam, ca moaște de sfinți ori lucruri rămase dela sfinți) sunt baljocorite și lăpădate. La primăria din Moscova e scris pe o tablă, ca s'o citească toți trecătorii: „Religia (credința) este opium ul care îmbată poporul...” În vreme ce se în ședințele (adunările) Marelui Sfat dela Genova, în bisericile de aici se fac prin rechizițiile toate lucrurile de preț, vase și odore, din porunca Sovietelor...”

Așa sună plîngerea înalțată de capii bisericei rusești către sfatul puterilor dela Genova. Și noi credem că e prea adevărat, chiar prea puțin, ce spun ei. Pentru că capii mișcării bolșevice din Rusia au fost dintru început jidanii, Trotzky și ajutorii lui, cu perclun la urechi ori cu perclun numai în sufletul lor. Iar aceștia, nu simt bucurie mai mare în inima lor, decât când pot vedea umilită, trîntită în tină și călcată în picioare, biserică lui Christos. Iar Rusia, ca ne-altă țară în lume, s'a lăsat cu totul în mâinile lor și a săvârșit toate fărădelegile pe care aceia le-au poruncit. Toate poftrele (păharul de cuminicare) de aur și de argint de prin biserici, toate crucile de argint ori aurite, tot argintul ori aurul din icoane, — tot a fost adunat de mâinile acestor baljocoritori ai casei Domnului, — dar în nici o sinagogă jidovească n'au a clătinat nimic, — nici un perclun al unui rabin jidovesc n'a fost smuls, decum capul lui tăiat ori el aruncat în căzanul ferbinte, ca nenorocitul episcop Tihon...

Tot ce vedeți în Rusia, e marea biruință a urei ascunse și neîmpăcate ce jidovimese o poartă popoarelor creștine. Și dacă și celelalte popoare ar fi așa de proaste, cum se dovede nefericitul popor rusec, ei cu tote ar fi făcut așa, pe toate le-ar fi aruncat, și le ar arunca azi dac'ar putea, în căzanul ciocolitor al tuturor nenorocirilor, în care e aruncat poporul rusec.

Dentist Dr. S. Seidner — da consultații, în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — *Plombe. — Scoatere de dinți fără dureri. — Punere de danturi.* (479) 1-10

„CETATEA”

BANCA ECONOMICĂ-COMERCIALĂ S. A. BRAȘOV

SUCURSALE: București (Pasajul Majestic), Cluj (Str. Regina Maria 19), Cohalm, Gherla, Galați, Odorheiu și Toplița-română.

Capital social deplin vărsat	Lei 10,000,000
Capital social în emisiune	Lei 60,000,000
Fond de rezervă	Lei 2,000,000
Depuneri	Lei 20,000,000

Se ocupă cu tot felul de afaceri.

Primește depuneri spre fructificare, pe libel sau la cont-curent cu 5-6% dobîndă anuală, amăsurat sumei și duratei depunerii.

Darea o plătește institutul.

Incassează cecuri americane emise asupra ori-cărei bănci din Transilvania și vechiul Regat, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Agente proprie în America și legătură directă cu mai multe bănci mari din diferitele orașe al Statelor Unite (Nord-americane) și Canada.

Prin Agenția noastră din America lividăm ori-ce afaceri de moștenire din Statele-Unite (Nord-americane) în timpul cel mai scurt și cu condițiunile cele mai convenabile.

Adresați-vă cu încredere la Centrală sau ori-cărei sucursală în ori-ce afaceri bancare și veți fi serviți cu cea mai mare promptitudine.

(482) 1-4

Direcțiunea Generală.

